

prediksjoner som økonomer kommer med, påvirker hva som skjer i finansmarkedene i en helt annen grad enn astronomene kan påvirke planetenes baner.

Antropologi og sosiologi er ofte vel så opptatt av vår *forståelse av* fenomener som fenomenene selv. Fremdeles er det viktig å skille kart og terreng, selv om *terreng* i disse tilfellene nettopp består av *våre oppfatninger, teorier og forståelse*. Studerer du som antropolog en gruppes oppfatninger om hvilke matvarer som er sunne, er du kanskje ikke interessert i hvilke matvarer som faktisk er sunne. Det gjør deg ikke til *relativist* om matvarers sunnhet. Det betyr bare at den delen av virkeligheten du er opptatt av, er *folks oppfatninger*, ikke *matvarene*.

Det er fort gjort å rote til distinksjonene her, og da blir det rart. Som Hacking poengterer, ender man i samfunnsvitenskapene noen ganger opp med å si ting som at kvinnelige flyktninger eller krigen i Ukraina er sosialt konstruerte når man *egentlig* mener at vår *forståelse av* eller *oppfatninger om* kvinnelige flyktninger og krigen i Ukraina er sosialt konstruerte, altså produkter av sosiale og kulturelle tradisjoner og føringer, oppfatninger og normer. Skal vi benytte kart/terreng-metaforen, er det at en del vitenskapelige disipliner nettopp *lager kart (teorier) over andre menneskers kart over (oppfatninger om) et terreng*, noe som kan være en kilde til forvirring, særlig når fenomenene vi studerer, selv påvirkes av hvordan de kategoriseres og omtales.

Enhet og pluralisme

Etter å ha arbeidet med dette kapitlet skal du kunne:

- diskutere noen måter å forstå forholdet mellom forskjellige vitenskapelige disipliner på;
- ta stilling til om det finnes noe som forener forskjellige vitenskapelige disipliner.

Vitenskapelig arbeid er mangefasettert, og i forskjellige disipliner finner vi et enormt tilfang av metoder og begreper. Kanskje vi kan si at forskjellige vitenskapelige disipliner arbeider under forskjellige paradigmer, med forskjellige verdier, forutsetninger, metoder og begreper som det er enighet om innad i disiplinen. Er det noe som knytter de forskjellige disiplinene *sammen*?

10.1 Enhetsvitenskap og reduksjonisme

Anta at noen kommer med en bukett røde blomster på valentinsdagen. La oss si at du lurer på *hvorfor blomstene er røde*?